

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake
omgeving, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend decreet bevat verschillende wijzigingen van decreten op vlak van omgeving, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening.

Deze wijzigingen kaderen steeds binnen volgende beleidsdoelstellingen: heldere, transparante en duidelijke regelgeving, actuele regelgeving, een vermindering van regeldruk door het schrappen van zinloze en overbodige regels en het wegwerken van onduidelijkheden.

Zo bevat dit decreet volgende wijzigingen:

1. Wijzigingen ten gevolge van de integratie van de hypotheekkantoren in de Administratie Rechtszekerheid
2. Aanpassingen rond de verwerking van persoonsgegevens in het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
3. Terminologische aanpassingen en verduidelijkingen, waaronder de opname van een definitie van "publiciteitsinrichting" in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; het feit dat stedenbouwkundige afwijkingmogelijkheden slechts toegepast kunnen worden mits motivering vanuit de aanvrager; of de verduidelijking van volume bij bouw of uitbreiding van de bedrijfswoning
4. Afstemming met gewijzigde regelgeving en actualisatie van verwijzingen hiernaar, waaronder naar de coördinatie van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, het Wetboek van koophandel, de Faillissementswet en het Wetboek van economisch recht
5. Opheffing van verouderde bepalingen, zoals achterhaalde bepalingen van het Veldwetboek of de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
6. De opheffing van de mogelijkheid van gemeenten om via verordeningen vergunnings- of meldingsplichten in te voeren
7. De invoering van een planologische compensatie
8. De aanpassing van de afwerkingsregel
9. De mogelijkheid om zonevreemde functiewijzigingen te regulariseren
10. De inzage van gegevens op het Omgevingsloket
11. Een verderzetting van de digitalisering in het kader van het 'uitwisselingsplatform voor digitale stedenbouwkundige informatie' (DSI)
12. Maatregelen die bijdragen aan het realiseren en faciliteren van projecten i.h.k.v. de strijd tegen waterschaarste en droogte (Blue Deal) en het bekomen van een actuele, realistischere en correctere heffing:
 - invoering van een vrijstelling voor de aanbieder van circulair afvalwater

- een aangepaste bepaling van de heffing in het algemeen en in het bijzonder bij vaststellingen van onvergonde lozingen
 - Het mogelijk maken van het gebruik van tellerstanden afkomstig van vroegere of latere periodes voor periodes zonder tellerstanden
 - aanpassingen aan aanvraag en beoordeling(stijdstip) van het nullozersstatuut
13. Wijzigingen van het Bodemdecreet, o.a. generieke afwijkende regeling voor de overdracht van risicogronden ikv vrijwillige samenvoeging van gemeenten
14. Het raadpleegbaar stellen van gegevens in de gebouwenpas voor derden in kader van verkoop en verhuur
15. Enkele optimalisaties.
- Voorliggend voorontwerp van decreet zal worden voorgelegd aan de Strategische adviesraden en de Vlaamse Toezichtscommissie.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2022/282 werd op 4 juli 2022 bekomen.

Wat betreft maatregelen die bijdragen aan het realiseren en faciliteren van projecten i.h.k.v. de strijd tegen waterschaarste en droogte (Blue Deal) en het bekomen van een actuele, realistischere en correctere heffing alsook enkele technische aanpassingen aan de heffingsregelgeving opgenomen in Titel IV van het Gecoördineerd decreet integraal waterbeleid, hierover werd op 13 oktober 2022 wetgevingstechnisch en taaladvies bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 14 juli 2022 verkregen.

De maatregelen inzake het realiseren en faciliteren van projecten i.h.k.v. de strijd tegen waterschaarste en droogte en het bekomen van een actuele, realistischere en correctere heffing en enkele technische aanpassingen aan de heffingsregelgeving in het Gecoördineerd decreet integraal waterbeleid, werden afzonderlijk voorgelegd aan de Inspectie van Financiën. Het advies van de Inspectie van Financiën hierover werd op 11 oktober 2022 verkregen.

Voor een bespreking van deze adviezen zie infra, punt 3A.2.

2. INHOUD

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouwen de als bijlage 2 toegevoegde memorie van toelichting beogen een wijziging van diverse bepalingen van de volgende teksten:

1. het Veldwetboek van 7 oktober 1886
2. de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen
3. de wet van 22 juli 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van wet
4. de wet van 12 juli 1976 houdende bijzondere maatregelen inzake ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van wet bij de uitvoering van grote infrastructuurwerken
5. de wet van 10 januari 1978 houdende bijzondere maatregelen inzake ruilverkaveling van landeigendommen in der minne
6. het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij

7. het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
8. het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlaktedelfstoffen
9. het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018
10. het decreet van 16 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse Grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen
11. het Bodemdecreet van 27 oktober 2006
12. de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
13. het decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest
14. het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting
15. het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges
16. het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning
17. het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten
18. het decreet van 27 november 2015 betreffende lage-emissiezones
19. het decreet van 30 november 2018 betreffende de gebouwenpas
20. het decreet van 21 december 2018 houdende de gevolgen van een vrijwillige samenvoeging van gemeenten op het vlak van sectorregelgeving inzake omgeving

Voor een uitgebreide toelichting van de wijzigingen wordt verwezen naar de memorie van toelichting.

Hierna worden enkele wijzigingen nader toegelicht:

➤ *Opheffing van de mogelijkheid van gemeenten om via verordeningen vergunningsplichten of meldingsplichten in te voeren*

De huidige situatie waarbij een lokaal bestuur via een verordening bijkomende meldings- of vergunningsplichten voor stedenbouwkundige handelingen kan invoeren, leidt tot een diffuus systeem dat moeilijk uit te leggen valt en tot (ongewilde) inbreuken leidt.

Conform de Conceptnota Omgevingsvergunning (VR 2022 1102 MED.0045/1TER) wordt de mogelijkheid voor lokale besturen tot opmaak van verordeningen om bijkomende meldings- of vergunningsplichten in te voeren (art. 4.2.5 VCRO) geschrapt. Gelijktijdig wordt voorzien dat de specifieke bepalingen van bestaande verordeningen die zo'n meldings- of vergunningsplicht bevatten van rechtswege worden opgeheven na een overgangperiode

➤ *Invoering van het principe van planologische compensatie*

Het principe van planologische compensatie wordt ingevoerd conform de Conceptnota Bouwshift (VR 2022 2302 MED.0069/2). Dit principe houdt in dat de aanduiding van nieuwe zogenaamde "harde" bestemmingen (wonen, bedrijvigheid, ...) slechts kan als de plannende overheid terzelfdertijd elders op haar grondgebied een zelfde oppervlakte aan oningevulde harde bestemmingen schrapt en omzet naar open ruimte.

De decretale verankering van dit principe kadert in de algemene beleidsdoelstelling om open ruimte te beschermen, en de toename van bijkomend ruimtebeslag af te remmen en op termijn te stoppen. De concrete toepassing van het compensatieprincipe gebeurt via een compensatietoets tijdens het planningsproces.

➤ *Verduidelijking van het maximaal volume van een bedrijfswoning*

Artikel 4.3.6 VCRO voorziet de mogelijkheid om een bedrijfswoning te bouwen of uit te breiden voor een volume van ten hoogste 1000 m³ of 1250 m³ in geval van bewoning door meer dan één met het bedrijf verbonden gezin.

Omdat in de praktijk discussie bestaat over de berekening van voormelde bouwvolumes, wordt uitdrukkelijk ingeschreven dat voor de berekening van het maximale bouwvolume wordt uitgegaan van het gezamenlijk bouwvolume van alle bedrijfswoningen bij eenzelfde bedrijf.

➤ Wijziging van de afwerkingsregel

De toepassing van de afwerkingsregel in zijn huidige vorm (bouwen tegen wachtgevels in bijv. agrarisch gebied) leidt tot uitbreiding van de lintbebouwing, tot extra ruimtebeslag (bebouwing, verharding, vertuining) en tot bijkomende zonevreemdheid. De regel komt daarmee in aanvaring met de bescherming van de open ruimte en met de beoogde bouwshift. Dit wordt naar de toekomst toe onmogelijk gemaakt. Tegelijk moet vastgesteld worden dat de regel niet kon toegepast worden in woonreservegebied, waar dit een stuk logischer ware geweest. Daarom wordt het toepassingsgebied herschreven zodat de afwerkingsregel enkel nog toegepast kan worden in woonreservegebied.

➤ De mogelijkheid om zonevreemde functiewijzigingen te regulariseren

Artikel 4.4.23 VCRO maakt het mogelijk om zonevreemde functiewijzigingen te vergunnen. Een regularisatievergunning afleveren met toepassing van deze bepaling is evenwel niet mogelijk. Een zonevreemde functiewijziging kan immers pas vergund worden wanneer het gebouw of gebouwencomplex op het ogenblik van de vergunningsaanvraag hoofdzakelijk vergund is, ook wat de functie betreft. Dit is niet het geval wanneer de functiewijziging reeds werd gerealiseerd zonder vergunning.

Het kunnen indienen van een regularisatieaanvraag voor een zonevreemde functiewijziging maakt mogelijk dat reeds gerealiseerde situaties die in aanmerking komen voor een vergunning, alsnog vergund kunnen worden. Dit doet evenwel geen afbreuk aan de geldende toepassingsvoorwaarden en heeft niet tot gevolg dat ongewenst ruimtegebruik wordt gefaciliteerd.

➤ Maximaal digitaal

Bij de invoering van de omgevingsvergunning werd voluit de kaart getrokken van doorgedreven digitalisering. Er zijn wel nog een aantal knelpunten die de transparantie op vandaag nog verminderen, zowel tijdens als na de vergunningsprocedure.

Hieraan wordt tegemoet gekomen door te bepalen dat het indienen van een vergunningsaanvraag, verzoek, initiatief, bezwaar of beroep gelijkstaat met het instemmen met de openbaarmaking ervan (en van de bijhorende documenten) aan het publiek op het Omgevingsloket tijdens een eventueel openbaar onderzoek en tijdens de beroepstermijn.

Het verlenen van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden of een bijstelling ervan, houdt dit in dat het verkavelingsplan en verkavelingsvoorschriften tijdens de duur van de vergunning vrij beschikbaar zijn, zonder dat de opsteller zich kan beroepen op zijn auteursrecht.

Vanaf 1 juni 2018 moeten ruimtelijk verordenende plannen en verordeningen worden uitgewisseld via een digitaal platform conform de richtlijnen van het uitwisselplatform voor digitale stedenbouwkundige informatie (DSI-platform). Hierbij is en blijft elke overheid verantwoordelijk voor de correctheid en volledigheid van de gegevens en documenten die opgeladen worden.

Het DSI-platform werd intussen verder uitgebouwd zodat het nu ook technisch mogelijk is om de kennisgeving van het besluit tot definitieve vaststelling van provinciale en gemeentelijke RUP's, aan het departement en desgevallend aan de deputatie te laten verlopen via DSI. Op die manier moeten lokale overheden geen afdruk meer maken van het vastgestelde RUP om deze vervolgens aangetekend te versturen naar de deputatie en het Vlaams gewest in het kader van het schorsingstoezicht. Op dat moment is ook duidelijk wanneer de termijn voor schorsing/vernietiging ingaat.

Het plannenregister, dat de gemeente dient op te maken, wordt vanuit dit uitwisselplatform gevoed. Artikel 5.1.1 VCRO wordt dan ook aangepast aan deze technologische mogelijkheid.

De gemeente kan vanuit dat platform haar plannenregister opmaken, actualiseren en er uittreksels uit afleveren. Het college van burgemeester en schepenen blijft verantwoordelijkheid voor de correctheid van het plannenregister.

➤ Het invoeren van een vrijstelling van de heffing op de waterverontreiniging voor de aanbieder van circulair afvalwater

Initiatieven om circulair water te gebruiken worden beleidsmatig sterk gestimuleerd. Het hergebruik van (gezuiverd) afvalwater zorgt ervoor dat andere, meer schaarse waterbronnen, bv. drinkwater en

grondwater, minder worden ingezet. Het vormt als dusdanig ook een efficiënt instrument in de strijd tegen de droogte. De huidige heffingsregelgeving vormt echter niet altijd een financiële stimulans om over te gaan tot het aanbieden van (gezuiverd) afvalwater aan andere heffingsplichtigen. In bepaalde gevallen zal er naast de investeringen om de uitwisseling mogelijk te maken, ook nog een heffing verschuldigd zijn voor de aanbieder. Er is bijgevolg nood om vanuit de heffingswetgeving het circulair watergebruik nog beter te faciliteren.

Er wordt daarom voorgesteld om de aanbieder van circulair afvalwater vrij te stellen van de heffing op de waterverontreiniging, als voldaan is aan een aantal cumulatieve voorwaarden. Ook situaties waarbij gezuiverd afvalwater wordt gebruikt door landbouwers voor beregening of voor taken van algemeen belang worden beoogd.

➤ *Aangepaste bepaling van de heffing*

Als de heffing wordt berekend op basis van de resultaten van meet- en bemonsteringscampagnes, is de “maand van de grootste bedrijvigheid” bepalend voor de heffing. Dit is de maand waarin de N1-component uit de heffingsformule het grootst is. De heffingsplichtige wordt geacht de meetcampagne telkens te organiseren tijdens deze maand. In de praktijk zorgt dit er vaak voor dat een tijdelijke zwaardere vervuiling, gevolg van bv. een defect of een probleem in de productie of waterzuivering, bepalend zal zijn voor de heffing van het volledige jaar. Er bestaat op dit ogenblik geen mogelijkheid om de gevolgen van de tijdelijke zwaardere vervuiling te milderen.

Daarom wordt afgestapt van de “maand van grootste bedrijvigheid” en geopteerd voor een uitmiddeling in het geheel van alle geldige resultaten van bemonsteringen tijdens het jaar georganiseerd. Zo bekomt men een heffing die als meer “representatief” zal aanvoelen voor de vervuiling gedurende het gehele jaar, ook in geval van problemen (calamiteiten) en bij seizoensgebonden activiteiten.

Deze wijziging noodzaakt ook een aantal aanpassingen aan andere bepalingen en brengt een gewijzigde invulling van de 30%-regel mee. Er wordt eveneens ruimte gelaten voor het in aanmerking nemen van schepstalen.

➤ *Onvergonde lozingen*

De heffingsregelgeving rond de onvergonde lozingen schoot in bepaalde situaties zijn doel voorbij. Heffingsplichtigen kunnen het werkelijk aandeel van de onvergonde lozing bewijzen, mits dit bewijs bevestigd of gestaafd wordt door de toezichthouder bevoegd voor milieuhandhaving. In de huidige bepaling is het zo dat men daarvoor het werkelijk aandeel Q_x (het werkelijk onvergonde geloosd volume) moet kunnen aantonen. Dit volume Q_x wordt dan vermenigvuldigd met een bepaalde specifieke omzettingcoëfficiënt. Deze omzettingcoëfficiënt geldt voor ongezuiverd afvalwater, terwijl het bij onvergonde lozingen vaak gaat om lozingen van producten afkomstig uit het productieproces (bv. zuiver bloed of melk), waarvan de vuilvracht vele malen hoger ligt.

De bepaling wordt aldus aangepast dat men niet meer het volume, maar de werkelijke vuilvracht van de onvergonde lozing moet kunnen bewijzen. Hierbij kan rekening gehouden worden met vaststellingen van de toezichthouder op het vlak van debiet en de resultaten van schepstalen die van de onvergonde lozing werden genomen. Hierdoor kan de werkelijke vervuiling correcter worden ingeschat en wordt het “de vervuiler betaalt”-principe beter toegepast.

➤ *Het gebruik van tellerstanden afkomstig van vroegere of latere periodes mogelijk maken voor periodes zonder tellerstanden*

Om een hoeveelheid opgenomen of verbruikt water in te schatten wordt in de eerste plaats gekeken naar tellerstanden. Als deze ontbreken wordt gebruik gemaakt van een ondergeschikt, forfaitair systeem: voor grondwater kijkt men bv. naar het volume opgenomen in de vergunning/melding of, bij afwezigheid hiervan, het pompvermogen, bij hemelwater naar de afspoelbare oppervlakte. In de meeste gevallen is deze forfaitaire bepaling van het volume nadelig voor de heffingsplichtige. De heffingsplichtige tracht dit in de praktijk vaak aan te tonen o.b.v. tellerstanden van een later geplaatste debietmeter. De huidige regelgeving staat echter niet toe om rekening te houden met deze latere tellerstanden.

Er wordt voorgesteld om de tellerstand van een vroegere of latere periode te kunnen gebruiken voor het maken van een inschatting van het verbruikte volume voor een periode waarvoor geen tellerstanden beschikbaar zijn. Er wordt daarbij voorzien in 2 afzonderlijke regelingen: (1) voor de situatie waarbij er nooit een debietmeter was geïnstalleerd en (2) de situatie waarbij er een defect aan de geïnstalleerde debietmeter is opgetreden. De heffingsplichtige zelf dient de toepassing van de bepaling te vragen aan de VMM. Om misbruik te voorkomen wordt de regeling gekoppeld aan een aantal voorwaarden.

➤ *Aanpassingen aan aanvraag en beoordeling(stijdstip) van het nullozersstatuut*

Heffingsplichtigen die geen bedrijfsafvalwater afkomstig uit de productieprocessen lozen en ook niet beschikken over een lozingsvergunning, kunnen verzoeken erkend te worden als nullozer, waardoor zij vrijgesteld worden van de heffing op de waterverontreiniging. Hiervoor dienen zij o.a. een MER-deskundige in de discipline water aan te stellen om een nullozersdossier op te maken en ook om ter plaatse vast te stellen dat er geen sprake is van lozing. De huidige regelgeving voorziet een beoordeling van de situatie op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar. Dit geeft in de praktijk vaak problemen, vooral wat de beoordeling van het beschikken over een lozingsvergunning betreft. Momenteel wordt wel voorzien in een opsplitsing van het heffingsjaar indien het nullozersstatuut pas later in het jaar kan worden toegekend. Omgekeerd, indien niet meer aan de voorwaarden is voldaan, is dit niet voorzien.

Er wordt dan ook afgestapt van het referentietijdstip 1 januari van het jaar voorafgaand aan het heffingsjaar, om te gaan naar een beoordeling op dagbasis. Het nullozersstatuut wordt zo toegekend vanaf de dag dat aan alle voorwaarden is voldaan en vervalt vanaf de dag dat niet meer aan alle voorwaarden is voldaan. Er wordt ook voorzien in een geldigheidsduur van 10 jaar en niet meer 10 heffingsjaren. Hierdoor kan het nullozersprincipe nog correcter en nauwer aansluitend bij de realiteit worden toegepast t.a.v. de effectieve lozings situatie.

➤ *Raadpleegbaar stellen van gegevens in de gebouwenpas voor derden in kader van verkoop en verhuur.*

De gebouwenpas bevat gebouw-, grond- en omgevingsgebonden informatie zoals attesten, keuringen, vergunningen, technische gegevens, open data, die beschikbaar zijn in verschillende databanken van de Vlaamse overheid. Via de gebouwenpas kan heeft de eigenaar een overkoepelend overzicht van alle informatie over zijn woning/gebouw/perceel, zoals keuringen, gegevens uit het energieprestatiecertificaat (EPC) of EPB-aangifte, ...

We zorgen ervoor dat de gegevens in de gebouwenpas in functie van verkoop en verhuur en de publiciteit daaromtrent ook geheel of gedeeltelijk raadpleegbaar worden voor derden. De nadere regels worden in een uitvoeringsbesluit vastgelegd.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Wat betreft de voorgestelde aanpassingen, deze hebben geen budgettaire impact.

Wat betreft het invoeren van de planologische compensatie wordt erop gewezen dat planningsinitiatieven behoren tot de reguliere werking van het Departement Omgeving, waardoor dit geen extra personeelskosten of werkmiddelen met zich mee brengt.

De bestemmingswijzigingen die doorgevoerd (en gecompenseerd) zouden worden, zijn bestemmingswijzigingen die noodzakelijk zijn en bijgevolg toch doorgevoerd zouden worden, ongeacht de planologische compensatie.

Voor dergelijke initiatieven binnen het regulier planningsbeleid werd reeds een vergoedingsregeling uitgewerkt (nl. de planbaten/planschaderegeling), die hier haar gewone toepassing zal kennen.

Daarnaast wijzigt voorliggend ontwerp van decreet ook het DBRC-decreet in die zin dat voortaan ook de leidend ambtenaar van het agentschap Natuur en Bos vrijgesteld is van de betaling van enig rolrecht. Als deze leidend ambtenaar al in beroep gaat (wat zelden gebeurt) betreft het een vestzakbroekzakoperatie binnen Vlaamse entiteiten.

Eventuele kosten in verband met de uitbreiding van de mogelijkheden van de gebouwenpas: worden opgevangen binnen de reguliere werking van de betrokken entiteiten.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 14 juli 2022 gaat als bijlage 3.

De inspectie van financiën geeft een gunstig advies over het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening.

Aangezien dit ontwerp van besluit geen impact heeft op de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid meent de inspectie van financiën dat in uitvoering van artikel 31, §2, 2° van het besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting niet vereist is.

De wijzigingen van de bepalingen m.b.t. de heffing op de waterverontreiniging en de heffing op de winning van grondwater, opgenomen in Titel IV van het Gecoördineerd decreet integraal waterbeleid, beogen een financiële stimulans te bieden voor het aanbieden van (gezuiverd) afvalwater door de ene heffingsplichtige aan een andere met het oog op hergebruik, en te komen tot een nog correctere, representatievere en beter bij de realiteit aansluitende heffing.

Deze aanpassingen hebben geen budgettaire impact. De heffingen zijn bepalend voor de inkomsten van het Minafonds. De aanpassingen aan de heffingsregeling hebben geen impact op de totale inkomsten maar zullen ertoe leiden dat de heffing beter overeenstemt met de geloosde vuilvracht cfr. het “de vervuiler betaalt”-principe. Ze hebben als zodanig enkel tot doel het gedrag van de vervuiler te beïnvloeden.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 11 oktober 2022 over deze wijzigingen gaat als bijlage 4.

B. ESR-TOETS

Voorliggend voorontwerp van decreet bevat geen wijzigingen die een impact hebben op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De voorgestelde aanpassingen aan bovenvermelde decreten hebben geen impact op het personeelsbestand en op de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

Inzake de invoering van de planologische compensatie bij ruimtelijke uitvoeringsplannen, dit betreft regulier planningsbeleid van het Departement Omgeving.

Wat betreft de wijziging aan de VCRO die tot doel heeft de start- en procesnota bij RUP's te laten goedkeuren, wordt opgemerkt dat dit vandaag de dag reeds de werkwijze van het Departement Omgeving is. Deze praktijk wordt thans louter decretaal verankerd.

Het voorontwerp van decreet heeft bijgevolg geen weerslag op het personeelsbestand en op de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling in de Vlaamse administratie, is bijgevolg niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Volgende wijzigingen hebben een weerslag op de lokale en provinciale besturen.

➤ Wijziging van het Bodemdecreet inzake de samenvoeging van gemeenten

Voor de lokale besturen heeft deze wijziging tot gevolg dat de gemeenten en OCMW's die overgaan tot vrijwillige samenvoeging niet voorafgaand een oriënterend bodemonderzoek moeten uitvoeren maar een termijn van 3 jaar krijgen na de samenvoeging. Daarnaast dient de nieuwe gemeente/OCMW binnen 1 jaar na de samenvoeging van de gemeenten, een inventaris op te maken van al haar risicogronden waarop nog een oriënterend bodemonderzoek moet uitgevoerd worden en deze inventaris te bezorgen aan de OVAM.

➤ Opheffing van de mogelijkheid van gemeenten om via verordeningen vergunnings- of meldingsplichten in te voeren (VCRO)

Zoals aangegeven zal de mogelijkheid voor lokale besturen tot opmaak van verordeningen om bijkomende meldings- of vergunningsplichten (art. 4.2.5 VCRO) opgeheven worden en zullen de specifieke bepalingen van bestaande verordeningen die zo'n meldings- of vergunningsplicht bevatten van rechtswege worden opgeheven na een overgangperiode.

De memorie van toelichting verduidelijkt dat het opleggen van bijkomende meldings- of vergunningsplichtige handelingen voor lokale besturen niet noodzakelijk is om een eigen beleid te kunnen voeren.

Bovendien geeft de overgangperiode de lokale overheden de mogelijkheid om regels uit te vaardigen met nieuwe verordeningen rond de (thans) vergunningsplichtige zaken.

Hoewel deze mogelijkheid niet langer zal toekomen aan lokale besturen, heeft dit geen impact op personeel, lopende uitgaven van de lokale en provinciale besturen, investeringen en schulden of bijkomende financiële middelen die aan de lokale en provinciale besturen ter beschikking gesteld worden.

➤ Invoering van planologische compensatie bij RUPs

Deze regeling zorgt niet voor bijkomende personeelsinzet bij lokale en provinciale besturen, het opmaken van RUP's hoort immers tot hun regulier ruimtelijk planningsbeleid. Dit brengt dan ook geen bijkomende werkingsmiddelen met zich mee.

De bestemmingswijzigingen die door gemeenten of provincies doorgevoerd (en gecompenseerd) zouden worden, zijn bestemmingswijzigingen die noodzakelijk geacht worden en bijgevolg toch doorgevoerd zouden worden, los van het principe van planologische compensatie.

Binnen het regulier planningsbeleid is reeds een vergoedingsregeling uitgewerkt (nl. de planbatens/planschaderegeling), die hier haar gewone toepassing zal kennen.

➤ Aanpassing van de afwerkingsregel

Zoals aangegeven komt de huidige regel in aanvaring met de bescherming van de open ruimte en met de beoogde bouwshift. Dit wordt naar de toekomst toe onmogelijk gemaakt. Tegelijk wordt het toepassingsgebied herschreven zodat de afwerkingsregel enkel nog toegepast kan worden in woonreservegebied.

Daar waar de gemeente vandaag de dag in het ene geval vergunningsaanvragen dient te beoordelen en al dan niet vergunningen kan afleveren, en in het andere geval een vergunning dient te weigeren, zal dit voortaan omgekeerd zijn (weigering dan wel beoordeling en mogelijke vergunning).

Deze opdrachten behoren tot de reguliere werking van de lokale overheden en komen neer op een status-quo qua inzet van personeel.

Er is geen impact op lopende uitgaven van de lokale en provinciale besturen, investeringen en schulden of bijkomende financiële middelen die aan de lokale en provinciale besturen ter beschikking gesteld worden.

➤ *Maximaal digitaal*

Doordat meer gegevens beschikbaar zullen worden op het Omgevingsloket, zal het aantal inzages op het gemeentehuis verminderen.

Door de verdere uitbouw van DSI zal het voortaan mogelijk zijn om de kennisgeving van het besluit tot definitieve vaststelling van provinciale en gemeentelijke RUP's, aan het departement en desgevallend aan de deputatie via die weg te laten verlopen. Lokale overheden dienen dan ook niet langer een afdruk te maken van het vastgestelde RUP om deze vervolgens aangetekend te versturen.

Dit heeft een positieve impact op personeelsinzet en een licht positieve impact op lopende uitgaven van de lokale en provinciale besturen. Op vlak van investeringen en schulden of bijkomende financiële middelen die aan de lokale en provinciale besturen ter beschikking gesteld worden, is er geen impact.

➤ *Wijze van versturen LEZ-boetes*

Het feit dat LEZ-boetes voortaan ook via gewone brief verstuurd kunnen worden, naar analogie met overtredingen zoals mobiliteitsboetes of GAS-boetes, heeft een positief effect op de begroting van lokale overheden.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van decreet wordt na de eerste principiële goedkeuring voor advies voorgelegd aan:

- a) de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO)
- b) de Milieu-en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad)
- c) de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)
- d) de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)

Na de tweede principiële goedkeuring zal het voorontwerp van decreet voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd.

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering volgt de parlementaire behandeling.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van:
 - a) de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO)
 - b) de Milieu-en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad)
 - c) de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)
 - d) de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake omgeving, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening
2. Memorie van toelichting
3. Advies van de Inspectie van Financiën d.d. 14 juli 2022.
4. Advies van de Inspectie van Financiën d.d. 11 oktober 2022.